

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní Mgr. Jarmilou Úředníčkovou v právní věci

žalobce: **R. Y.**
státní příslušnost Ukrajina
t. č. v Zařízení pro zajištění cizinců Vyšní Lhoty, 739 51 Vyšní Lhoty
234
zastoupen Mgr. Ladislavem Bártou, advokátem sídlem 702 00
Ostrava, Purkyňova 6

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlím 170 34 Praha 4, Nad Štolou 3
o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 5. 2019 č. j. OAM-164/LE-BA02-LE27-
2019, ve věci mezinárodní ochrany

takto:

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobou podanou v zákonné lhůtě se žalobce domáhal zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalovaného, kterým žalobci nebyla udělena mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o azylu).
2. Žalobce namítal, že žalovaný nedostatečně vyhodnotil nebezpečí vážné újmy při jeho návratu na Ukrajinu. Poukázal na to, že důvodem žádosti o mezinárodní ochranu je mimo jiné jeho obava z účasti ve válce probíhající na východní Ukrajině, přičemž tato obava vychází z toho, že se mu ukrajinské úřady v minulosti snažily doručit povolávací rozkazy. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí je zřejmé, že žalovaný očividně vycházel z toho, že odmítá nastoupit vojenskou službu, což má být důvodem, proč se nechce vrátit na Ukrajinu, jakož i toho, proč požádal v České republice o mezinárodní ochranu. Žalovaný dále vycházel ze správných informací o tom, že za nenastoupení vojenské služby na Ukrajině hrozí nikoliv zanedbatelný trest odnětí svobody. S vědomím těchto skutečností se ovšem žalovaný zcela opomněl vypořádat se skutečností, že je ohrožen odnětím svobody, byť z legitimního důvodu. V případě, že by důsledkem neudělení některé z forem ochran předvídaných zákonem o azylu byl jeho nucený návrat na Ukrajinu, bylo by možné předpokládat, že po setrvání na odmítnutí nastoupit do armády, a tedy nenastoupení do vojenské služby po předání do rukou ukrajinských bezpečnostních složek bude vystaven věznění v ukrajinských věznicích. To si bezesporu vyžaduje samostatnou úvahu, kterou žalovaný v rozhodnutí zcela opomněl. Poukázal na to, že je notorií, že neakceptovatelné podmínky v ukrajinských věznicích by mohly vést k porušení článku 3 a 5 Úmluvy, a tudíž by byly důvodem pro udělení doplňkové ochrany. Odkazem na příslušné zdroje informací žalobce poznamenal, že špatné zacházení v ukrajinských věznicích je bohužel často tematizovanou skutečností a uzavřel, že ačkoliv tedy obava z porušení článku 3 Úmluvy v případě jeho nuceného vycestování na Ukrajinu a ohrožení omezením osobní svobody nepochybně existuje, žalovaný úplně pominul, touto otázkou se nezabýval a rozhodnutí tak zatížil vadou nepřezkoumatelnosti.
3. Žalovaný v písemném vyjádření navrhl zamítnutí žaloby. Ohledně obavy žalobce z povolání a odvodu do armády konstatoval, že snaha vyhnout se nástupu do armády není sama o sobě důvodem k udělení azylu či doplňkové ochrany, zejména pokud povinnost ji nastoupit se týká všech obyvatel země bez ohledu na jejich rasu, národnost, náboženství či politické přesvědčení. Uvedl, že na Ukrajině skutečně hrozí za nenastoupení vojenské služby trest odnětí svobody na 2 až 5 let, to však teprve v případě, že si dotyčný převezme povolávací rozkaz. V případě žalobce k tomu nedošlo, neboť jak sám uvedl v protokolu o pohovoru, osobně žádný povolávací rozkaz nepřevzal. Zdůraznil také, že z citovaných podkladů pro rozhodnutí plyne, že do oblasti bojů jsou v současnosti nasazováni již výhradně profesionální vojáci, případně dobrovolníci. Vojáci základní vojenské služby, k jejímuž výkonu by mohl být žalobce povolán, vzhledem k tomu, že dle svých slov dosud neabsolvoval vojenskou službu, nemohou být nasazeni do oblasti bojů na východě země. Obava žalobce z nasazení do bojů tedy není podle názoru žalovaného odůvodněna. Žalovaný zdůraznil, že posoudil individuální situaci žalobce, přičemž nijak nerozporuje existenci na východní Ukrajině probíhajícího ozbrojeného konfliktu. Není žádný důvod

domnívat se, že by se stav zhoršené bezpečnostní situace panující ve dvou z celkového počtu 24 oblastí, na něž je Ukrajina administrativně rozdělena, rozšířil i do dalších částí země. Poukázal na to, že žalobce pochází z vesnice P. ve Lvovské oblasti na západě Ukrajiny, kde žil až do svého odjezdu z vlasti. Tato oblast je velmi vzdálená od oblasti ozbrojených střetů. Ze všech citovaných zdrojů jednoznačně vyplývá, že na území Ukrajiny neprobíhá ozbrojený konflikt, který by pro žalobce znamenal jakékoliv nebezpečí. Žalobci nehrozí vážná újma dle § 14a a dle § 14b zákona o azylu.

4. Krajský soud přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů, soudního řádu správního (dále jen s.ř.s.), v mezích žalobních bodů a při přezkoumání rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době vydání rozhodnutí žalovaným (§ 75 odst. 1 a 2 s.ř.s.). Soud přitom postupoval podle § 51 odst. 1 s.ř.s. a rozhodl bez nařízení jednání, neboť žalovaný s tímto postupem výslovně souhlasil a žalobce se na výzvu soudu dle citovaného zákonného ustanovení ve stanovené lhůtě nevyjádřil.
5. Z obsahu správního spisu bylo zjištěno, že řízení o udělení mezinárodní ochrany bylo zahájeno žádostí ze dne 4. 3. 2019. V žádosti o udělení mezinárodní ochrany, v rámci údajů k podané žádosti a v pohovoru k této žádosti žalobce uvedl, že je státním občanem Ukrajiny, ukrajinské národnosti, bez náboženského vyznání, není politicky aktivní. Je svobodný, bezdětný. Ve vlasti žil naposledy ve vesnici P. ve Lvovské oblasti. Ukrajinu opustil v lednu roku 2019. Je zdravý, nemá žádná zdravotní omezení, ani jiné zvláštní potřeby. V České republice ani jiných státech o udělení mezinárodní ochrany dříve nežádal. K důvodům opuštění vlasti uvedl, že jel za prací a také proto, aby jej nevzali do armády. Obává se odvodu do armády z důvodu pokračujícího válečného konfliktu. Potvrdil, že mobilizace sice na Ukrajině již neprobíhají, ale do armády povolávají stále, z čehož má obavy. V armádě ještě nesloužil. Osobně žádný povolávací rozkaz nepřevzal. Na Ukrajině neměl žádné problémy, nebyl trestně stíhán. K důvodům žádosti o mezinárodní ochranu dále uvedl, že v České republice žije jeho matka, která tu pracuje.
6. Ve správním spise jsou založeny informace o zemi původu, ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv na Ukrajině. Konkrétně se jedná o Informaci OAMP Ministerstva vnitra ČR „Ukrajina – Situace v zemi“ – ze dne 25. 4. 2019, Informaci Ministerstva zahraničních věcí ČR č. j. 110372/2018-LPTP ze dne 16. 5. 2018.
7. Dne 30. 4. 2019 byla žalobci dána možnost seznámit se s podklady rozhodnutí výše uvedenými, vyjádřit se k nim, navrhnout další podklady rozhodnutí či vyjádřit námitky proti zdrojům informací a způsobu jejich využití. Žalobce uvedl, že má obavu z toho, že v případě návratu do vlasti by byl povolán do armády s tím, že jej mohou povolat kdykoliv. Ke zdrojům informací a způsobu jejich využití se nechtěl vyjádřit, žádné doplnění pokladů pro rozhodnutí nenavrl. Rovněž nesdělil žádné nové skutečnosti nebo informace.
8. Krajský soud především dospěl k závěru, že žalovaný zjistil skutkový stav v potřebném rozsahu, obstaral si dostatek informací potřebných k vydání rozhodnutí. Shromážděné informace ohledně politické, bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv na Ukrajině soud považuje za zcela dostatečné a přiměřeně aktuální k datu vydání žalobou napadeného rozhodnutí.

9. Ohledně námitek žalobce týkajících se ozbrojeného konfliktu na Ukrajině soud uvádí, že bezpečnostní situací na Ukrajině se zabýval i Nejvyšší správní soud opakovaně, přičemž dospěl k závěru, že se nejedná o tzv. totální konflikt, jenž by dosahoval takové intenzity, že by byl každý civilista z důvodu své přítomnosti na území Ukrajiny vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy (viz např. usnesení č. j. 7 Azs 265/2014-17). Z konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu rovněž vyplývá, že správní orgán se má při posuzování žádosti o mezinárodní ochranu především zabývat místem, kde žadatel žil před odchodem ze země původu nebo, kde se dlouhodobě zdržoval. Postup žalovaného, který akcentoval tu skutečnost, že před svým odjezdem z vlasti žalobce žil v západní části Ukrajiny, konkrétně ve Lvovské oblasti, tedy v místě nacházejícího se pod plnou kontrolou ukrajinské vlády, je v souladu s touto judikaturou.
10. Podle ust. § 12 písm. b) zákona o azylu, azyl se cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště. Konflikt na Ukrajině se v době rozhodování žalovaného, ani aktuálně, neřadí mezi azylově relevantní ozbrojené konflikty, žalovaný popsal nedobrou bezpečnostní situaci na východě země a konstatoval, že další území jsou bezpečná. Co se týče obav žalobce z možného povolání k výkonu vojenské služby, krajský soud souhlasí se závěrem žalovaného, který odkazem na relevantní judikaturu především konstatoval, že v zemi původu žalobce je nenastoupení vojenské služby pokládáno za trestný čin, jakkoliv je zde možnost náhradní vojenské služby dlouhodobě umožněna a tento trestný čin zůstává zachován. Skutečně za nenastoupení vojenské služby hrozí trest odnětí svobody na 2 až 5 let, jak plyne z výše citované informace OAMP, to však teprve v případě, že si dotyčný převezme povolávací rozkaz, k čemuž ovšem v případě žalobce dosud nedošlo, neboť jak sám uvedl v protokolu o pohovoru, osobně žádný povolávací rozkaz nepřevzal. Dokud občan rozkaz nepřevzme, není trestně postižitelný. Z této zprávy také plyne, že vojáci základní vojenské služby, k jejímuž výkonu by mohl být žalobce povolán, vzhledem k tomu, že dle svých slov dosud neabsolvoval vojenskou službu, nemohou být nasazeni do oblasti bojů na východě země. Krajský soud odkazuje v daných souvislostech na názor Vrchního soudu v Praze vyjádřený v rozhodnutí č. j. 6 A 509/94-27 ze dne 19. 8. 1994, podle něhož azylově relevantní by bylo odmítání podílet se na bojových akcích z hlediska přirozeno právních, mezinárodním společenstvím obecně odmítaných z důvodů, jako jsou např. genocida, etnické čistky, kruté vedení války proti civilnímu obyvatelstvu apod., a že není rozhodující, že situaci ve své vlasti považuje žalobce pro sebe za tíživou, že se cítí ohrožen možným ozbrojeným konfliktem ve své vlasti s jinými státy, nebo že má výhrady proti vnitřní nebo vnější politice domovského státu. Žádná z těchto skutečností, jakkoliv vyvolává jeho subjektivní obavy, ještě neznamená jeho strach z pronásledování z některého ze zákonných důvodů, konec citace. Je třeba také zdůraznit tu skutečnost, že branná povinnost je zcela legitimní občanskou povinností, což uznává nejen Úmluva o právním postavení uprchlíků z roku 1951, podle níž není ani vyhýbání se nástupu vojenské služby či dezerce, byť by byla trestná, důvodem pro udělení mezinárodní ochrany. Samotná povinnost občana Ukrajiny účastnit se

případného dalšího vojenského výcviku či dokonce bojových operací, pokud je zaměřena na veškeré bojeschopné muže bez ohledu na jejich rasu, národnost či náboženství, politické přesvědčení, nemůže být chápána jako pronásledování jednotlivců ze strany ukrajinských státních orgánů, a to ani v případě následného nasazení vojáků do konfliktních situací. Žalobcem sdělené obavy nelze shledat azylově relevantními ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu. Z výše citované Informace MZV ČR rovněž plyne, že vyhýbání se převzetí povolávacího rozkazu není kvalifikováno jako trestný čin.

11. K žalobní námitce žalobce, že se žalovaný nezabýval stavem ukrajinských věznic, krajský soud uvádí, že žalobce v průběhu správního řízení, jak plyne z výše citovaného obsahu správního spisu, nic o neutěšenosti stavu ukrajinských věznic netvrdil. Nebylo tedy povinností žalovaného, aby spekulativně domýšlel další argumenty. Nadto je nutno s ohledem na výše uvedená zjištění o tom, že žalobce povolávací rozkaz dosud nepřevzal, považovat jeho obavy z uvěznění za spekulativní. Soud opakuje, že žalobce nikdy neuvedl, ani nenaznačil, že by se obával podmínek ve věznici jako takových, resp. že by jejich stav byl natolik špatný, že by pobyt v nich bylo možné považovat za nelidské či ponižující zacházení. Žalobce tedy v průběhu správního řízení nezavdal důvod k tomu, aby žalovaný obstarával speciální podklady k této problematice. Soud sdílí názor žalovaného, že v případě žalobce nebyl shledán při návratu do vlasti odůvodněný strach z pronásledování z důvodů ve smyslu ust. § 12 písm. b) zákona o azylu.
12. Soud rovněž souhlasí s žalovaným, který po zhodnocení výpovědi žalobce o okolnostech jeho pobytu ve vlasti před odchodem ze země, posouzení jeho hlavních motivů k odchodu z vlasti a z výše citovaných podkladů pro rozhodnutí dovedl, že nelze dospět k závěru, že by žalobci v případě návratu do vlasti hrozilo přímé a bezprostřední nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 1 a odst. 2 zákona o azylu. Dle § 14a odst. 1 zákona o azylu se doplňková ochrana udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odst. 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště. Dle § 14a odst. 2 téhož zákona se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.
13. Krajský soud konstatuje, že smyslem a účelem doplňkové ochrany je poskytnout subsidiární ochranu a možnost legálního pobytu na území České republiky těm žadatelům o mezinárodní ochranu, kterým nebyl udělen azyl, ale u nichž by bylo z důvodů taxativně uvedených v § 14a zákona o azylu neúnosné nebo jinak nežádoucí požadovat jejich vycestování.

14. V odůvodnění této části rozhodnutí vycházel žalovaný jak z informací sdělených žalobcem, tak z informací získaných v průběhu správního řízení. Ty lze označit za transparentní, objektivní a aktuální v době vydání žalobou napadeného rozhodnutí a žalovaný se vypořádal s nimi při posuzování otázky, zda žalobci hrozí pro případ návratu vážná újma ve smyslu § 14a odst. 2 zákona o azylu. Dospěl k závěru, že tomu tak není, přičemž správně uvedl, že článek 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a Úmluvy proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání je nutno ve světle judikatury Evropského soudu pro lidská práva vykládat tak, že pouhá možnost špatného zacházení nemá sama o sobě za následek porušení článku 3 zmíněné Úmluvy. Aby bylo možné pokládat trest za ponižující a aplikovat na něj zmíněný článek 3, musí ponižení a pokoření, které jej provázejí, dosáhnout mimořádného stupně úrovně, jejíž ohodnocení závisí na souhrnu všech okolností případu. Takové nebezpečí přitom lze pouze tam, kde hrozí reálně a bezprostředně, nikoliv tam, kde nastat nemusí či může nastat jediné v případě přidružení se jiných okolností nebo skutečností, které dosud nelze předjímat.
15. Žalovaný se z pohledu doplňkové ochrany opětovně zabýval všemi žalobcem tvrzenými důvody pro udělení mezinárodní ochrany, uvedl, že žalobce ve vlasti neměl žádné problémy s ukrajinskými státními orgány a bezpečnostními složkami, nebyl ani trestně stíhán. Z jeho výpovědi vyplynulo, že z vlasti odjel kvůli bezpečnostní situaci a možnosti nástupu do armády, nikoliv kvůli konkrétním problémům s ukrajinskými státními orgány. Povinnost vykonat vojenskou službu ani případný postih v případě odmítnutí nastoupit k jejímu vykonání však nelze vnímat jako vážnou újmu dle § 14a odst. 2 písm. b zákona o azylu.
16. Případné vycestování žalobce nepředstavuje ani rozpor s mezinárodními závazky České republiky. Krajský soud na základě zpráv opatřených žalovaným, skutečností tvrzených žalobcem, při zohlednění judikatury Nejvyššího správního soudu konstatuje, že situaci na Ukrajině nelze vyhodnotit jako ozbrojený konflikt ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Zhoršená bezpečnostní situace přetrvává pouze v Doněcké a Luhanské oblasti, tedy na jihovýchodě země. Žalobce pochází ze Lvovské oblasti na západě Ukrajiny. Krajský soud v tomto směru odkazuje na judikaturu Nejvyššího správního soudu k bezpečnostní situaci na Ukrajině, konkrétně na usnesení Nejvyššího správního soudu č. j. 7 Azs 265/2014-17 či usnesení 3 Azs 259/2014-26. Nejvyšší správní soud opakovaně uvedl, že na Ukrajině nelze ani dříve ani v současné době klasifikovat situaci jako „totální konflikt“, neboť probíhající ozbrojený konflikt nedosahuje takové intenzity, že by každý civilista z důvodu své přítomnosti na území Ukrajiny byl vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy. Nutno upozornit, že se jedná o konflikt izolovaný pouze na východní části Ukrajiny, přičemž jeho intenzita i v dotčených oblastech výrazně kolísá, konec citace. Závěr žalovaného, že žalobce nesplňuje zákonné podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu je správný.
17. Soud uzavírá, že neshledal vady správního řízení, které předcházelo vydání napadeného rozhodnutí, žalovaný dostatečně zjistil skutkový stav věci, rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem, proto žalobu jako nedůvodnou zamítl podle § 78 odst. 1 s.ř.s.

18. O nákladech řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s.ř.s. tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobce úspěch neměl a žalovanému prokazatelně v souvislosti s tímto řízením žádné náklady nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě do dvou týdnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Brno, Moravské náměstí č. 6. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ostrava 18.07.2019

Mgr. Jarmila Úředníčková
samosoudkyně